

MAGYAR

SPORTTUDOMÁNYI

Hungarian Review of Sport Science

SZEMLE

IX. ORSZÁGOS SPORTTUDOMÁNYI KONGRESSZUS

SPORTTUDOMÁNY

az
EGÉSZSÉG

és a
TELJESÍTMÉNY
SZOLGÁLATÁBAN

•
A magyar sport jövője

•
„Mozgásgyógyszer”

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula

Pedagógusképző Kar,

Testnevelési

és Sporttudományi Intézet

Szeged, 2012. május 24-26.



Program és előadás-kivonatok

Magyar Sporttudományi Társaság * Hungarian Society of Sport Science
www.sporttudomany.hu

2012. május 25. (péntek)

Helyszín: Szegedi Tudományegyetem József Attila Tanulmányi és Információs Központ, Nagy Előadó I.

08.00 Regisztráció

09.00 Szekcióülések

Társadalomtudományi szekció

Sport és társadalom

Üléselnökök: Földesiné Szabó Gyöngyi, Borbély Attila

09.00 A sport mint alapjog – alapjogok a sportban

Téglási András^{1,2}¹ Nemzeti Községi Szolgálati Egyetem Közigazgatás-tudományi Kar, Alkotmányjogi Tanszék, Budapest² Alkotmánybíróság, Budapest

09.12 Magyarok Latin-Amerika labdarúgásában

Szabó Lajos

Magyar Sportmúzeum, Budapest

09.24 A testnevelés érettségi és a TF hallgatók első féléves eredményeinek összehasonlító vizsgálata

Reigl Mariann, Hajas Ildikó Boglárka, Szladies Péter

Simmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar, Budapest

09.36 Élsportoló és nem sportoló nők személyiségjegyeinek összehasonlítása az Eysenck-féle HJEPQ-, HEIVEQ-kérdőív eredményeinek tükrében

Pásztorné Batta Klára, Vajda Ildikó, Máté János, Hegedűs Ferenc

Nyíregyházi Főiskola Testnevelési és Sporttudományi Intézet, Nyíregyháza

09.48 Önkéntesség a sport területén Magyarországon és más Európai Unió tagállamokban

Onyestyák Nikolett, Géczi Gábor, Kállai Éva

Simmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar, Budapest

10.00 Szoknya a ringben, avagy nőiesség a férfias sportokban?

Béki Piroska

Simmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar, Budapest

10.12 A 2007-es Sportstratégia 2011-es módosításában fellelhető sport európai dimenziók vizsgálata

Baráth Kinga, Farkas Judit

Simmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar, Budapest

10.24 Van másik út Londonba

Szabó Attila

Szegedi Tudományegyetem Neveléstudományi Doktori Iskola, Szeged

Mozgásgyógyászat

Üléselnökök: Benkő Zsuzsanna, Györfi János

10.36 Alvásminőség, depresszió és szorongásos tünetek kapcsolata és vizsgálata sportoló és nem sportoló fiatalok körében

Takács Johanna¹, Bollók Sándor²¹ Simmelweis Egyetem Magatartástudományi Intézet, Budapest² Simmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar, Budapest

10.48 Az egészség és az aktív szabadidő eltöltés összekapcsolódása

Egy nemzetközi konferencia tartalmi műhelymunkája

Benkő Zsuzsanna, Tarkó Klára

Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar,

Alkalmazott Egészségtudományi és Egészségfejlesztési Intézet, Szeged

11.00 Életmód és egészség

Bárdos György, Ábrahám Júlia

Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kar,

Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézet, Budapest

A 2007-ES SPORTSTRATÉGIA 2011-ES MÓDOSÍTÁSÁBAN FELLEMLHETŐ SPORT EURÓPAI DIMENZIÓK VIZSGÁLATA

Baráth Kinga, Farkas Judit

Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar, Budapest

E-mail: kinga.barath@hotmail.com

Bevezetés

Az Európai Unió 2011 májusában adta ki Sport Munkatervét, 2011-2013 közötti évekre. A munkatervet több fontos hivatalos dokumentum előzte meg (Fehér Könyv, Lisszaboni Szerződés), amelyek iránymutatást adhatnak a magyar sport fejlesztését célzó sporttörvény és a nemzeti sportstratégia módosításához készült munkaanyagokhoz, hogy a dokumentumokban taglalt legfontosabb elemek már beépítésre kerüljenek a magyar anyagokba. A Magyar Kormány 2011 decemberében elfogadta a Sporttörvény módosítását.

Módszerek

Vizsgálatunk során az alábbi két kérdésre keressük a választ:

A 2007-es Sportstratégia módosításakor figyelembe vettük-e az Európai Unió Sport Munkatervét?

Az európai uniós munkaanyag bizonyos elemei beépítésre kerültek-e a magyar anyagba, található-e átfedés a két dokumentum között, s amennyiben nincs átfedés, miért lehetséges ez?

Kutatásunkban megvizsgáltuk, hogy a magyar sport állami irányítása mennyire követte az új európai uniós struktúrát, melyhez dokumentumelemzést alkalmaztunk. A vizsgált dokumentumok a Sportra vonatkozó uniós munkaterv és a XXI. Nemzeti Sportstratégiairól szóló 65/2007. (VI.27) OGY határozat módosítása. Megállapítjuk, mely pontokon egyezik a két dokumentum a következő három kérdéskört követve, amelyek általános kiindulási pontot jelenthetnek a jövőbeli európai uniós együttműködés számára: A) A sport társadalmi szerepe; B) A sport gazdasági dimenziója; C) A sport szervezése. Elemzésünk végeredménye megmutatja, melyek azok a területek, amelyek egyeznek a két dokumentumban, vagy esetleg hiányoznak a Sportstratégia módosításához készült dokumentumból.

Eredmények

Az elemzés eredménye, hogy mind a három nagyobb kérdéskörből csupán néhány elem került beépítésre a Sportstratégia módosításához készült munkaanyagba. Rámutatunk arra, hogy például az EU-ban az egyik legjobban támogatott kérdést, a társadalmi befogadást a magyar anyag nem tartalmazza, nem tárgyalja. Noha jogi kötelezettség nincs a kérdéskörök azonnali beépítésére a nemzeti szintű dokumentumokba, vizsgálataink alapján javasoljuk a késlekedés nélküli hazai befogadást, mivel minden tagállam képviselője, így a magyar is elfogadta az Európai Unió Tanácsához beterjesztett javaslatot.

Összefoglalás

2014-től az EU költségvetése már külön sorban tartalmazza a sportra (a sport európai dimenzióira) szánt támogatást, aminek magyarországi befogadására azzal tudunk felkészülni, ha a magyar joganyagokban is alkalmazzuk a fenti témákat. Ebből legnagyobb haszna pedig a sportszervezeteknek volna (pályázati rendszeren keresztül), a vizsgált területek fejlesztésére különböző finanszírozásokból lehetne részesülni.

Kulcsszavak: EU Sport Munkaterv, Sportstratégia, EU támogatás

ÉLETMÓD ÉS EGÉSZSÉG

Bárdos György, Ábrahám Júlia

Eötvös Loránd Tudományegyetem,

Pedagógiai és Pszichológiai Kar,

Egészségfejlesztési és Sporttudományi Intézet, Budapest

E-mail: bardosgy@ludens.elte.hu

Bevezetés

Életmód és egészség természetesen együttjáró fogalmak, mégsem igazán kapcsolódnak össze a mindennapi élet realitásának szintjén. Az előadásban azt vizsgáljuk, hogyan szervezhető egységgé életmód és egészség, és mit kellene tenni ahhoz, hogy ez napi gyakorlattá váljon.

Módszerek

Számos betegségről, különösen a pszichoszomatikus körképekről derült ki az utóbbi 20-30 évben, hogy több tényező is közrejátszik a keletkezésükben. Egy nagyléptékű amerikai vizsgálat nyomán ezeket kockázati tényezőknek (rizikó faktoroknak) nevezték el. A kockázati tényezők az életmód olyan elemei, amelyek jelenléte megnöveli a betegség kialakulásának valószínűségét. Minél több ilyen van jelen, annál valószínűbb a megbetegedés kialakulása. Az egyes tényezők nem egyforma erősségűek, vannak enyhébbek és vannak súlyosabbak is, hatásuk pedig nem egyszerűen összeadódik, hanem erősítik egymást. Ilyen tényezőnek bizonyult a hipertónia, a zsírdús táplálkozás, a koleszterin anyagcsere zavara, a kövérség, a mozgásszegény életmód, a túlzott alkoholfogyasztás, a dohányzás, az A-típusú viselkedés.

Eredmények

Az ezt követő évtizedekben kiderült az is, hogy a kockázati tényezők megszüntetése vagy enyhítése jelentősen csökkenti a megbetegedések számát és súlyosságát, ami egészségügyi, társadalmi és gazdasági haszonnal is jár. Fontos tehát, hogy az életmód alakításával mind társadalmi, mind egyéni szinten többet foglalkozunk. Bár szokás erre gyakran hivatkozni, az életmód társadalmi szintű megközelítése nem csak pénz kérdése, sokkal inkább hiányzik egy egységes, tudományosan is megalapozott, komplex életmód-elmélet, és az erre épülő életmód-stratégia. Ugyanakkor fontos lenne hangsúlyozni azt is, hogy az életmód alakítása – csakúgy, mint az egészség védelme – az egyén feladata is, akit azonban ebben segíteni is kell(ene). Különösen fontosnak tűnik a táplálkozás, a mozgási aktivitás, illetve az egészség-magatartás, mint kiemelt életmód elemek alaposabb elemzése, de figyelmet érdemelne az egyéni higiénia és testápolás is.

Összefoglalás

Összességében tehát úgy tűnik, az egészségvédelem és egészségmegőrzés kulcsa egy összetársadalmi szinten koordinált, de egyénre is orientált életmód-koncepció és -stratégia kimunkálása lehet.

Kulcsszavak: életmód, egészség, kockázati tényezők, stratégia

A VÍZITURIZMUS MEGJELENÉSE ÉS JELENLEGI HELYZETE A FELSŐ-RÁBA VIDÉK IDEGENFORGALMÁBAN

Barna György, Győri Ferenc, Kiss Gábor

Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar, Testnevelési és Sporttudományi Intézet, Szeged

E-mail: barnagyorgy@gmail.com

Bevezetés

A Rába vitathatatlan vonzereje immár több mint száz éve hívja a sport- és rekreációs céllal kikapcsolódni vágyó, természet szerető evezős vízituristákat. A legnépszerűbb desztináció ezen belül a folyó Szentgotthárd-Sárvár közötti szakasza. Hogyan alakult ki és fejlődött mindez? Milyen kölcsönhatásokat, változásokat és fejlesztéseket indukált a víziturstikai ágazat megjelenése és jelenléte? Milyen jelenségek-